

GLASNYT

Udgivet af Glashistorisk Selskab Aalborg * 1976

Nummer 51.

juni 2011

25 årgang

Indhold.

Side. 3-5 Referat fra mødet den 16. marts 2011

Side. 6-13 Enhver er salig i sin tro. artikel v./Jørgen F. Rønnest

Side. 14-15 Glastur til Madrid; en rejseberetning v./ Irene Kristensen

Side. 16 Om klatretråde, ringbeviser, postulater mm. Artikel v./Torben Errboe

Side. 17-19 De danske absintglas artikel v./Carsten Jørgensen

GLASNYTs redaktion adresse:

Glashistorisk Selskab Aalborg*1976

Postboks 543, 9100 Aalborg.

Besøg hjemmesiden: www.gsaa1976.dk

eller www.glashistoriskselskabaalborg.dk

Ansvarlig redaktion:

Poul Schjelder, TLF / FAX. 98 38 12 26

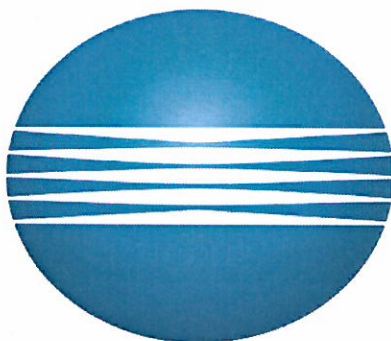
E-mail : schjelder@tv.dk

Irene M. Kristensen. TLF: 86 27 22 96

Bente Hansen. TLF: 98 38 33 54

Tryk : Schjelder / KONICA MINOLTA digital kopiprinter

KONICA MINOLTA

Konica Minolta Business Solutions Denmark a/s

Gøteborgvej 1, 9200 Aalborg SV

Tlf. : 72 21 21 21 FAX : 72 21 27 02

Referat af møde 16. marts 2011:

Tekst: Irene M. Kristensen. Foto: Erling Vadgaard

Villy Pedersen: Mig og min samling.

Det var virkelig en god ide at opfordre Villy til at komme og vise sine skatte frem. Hver gang han ved tidligere møder har haft en ting med, har han på spørgsmålet om, hvor han havde den fra, altid svaret, at den kom hjemme fra mor. Villys forældre havde en marskandiserforretning, og han har fra sin tidlige barndom været med ude for at købe op og begyndte snart selv at købe ting. Han uddannede sig til urmager, og havde derved mulighed for, når han var ude hos folk for at se på ure, at kigge i deres skabe efter glas. Han har nu arvet forældrenes samling og har siden suppleret med glas købt bl.a. på auktioner, så der er blevet så meget, at han er nødt til at anskaffe sig en større bolig.

Villys største skat havde han ikke turdet medbringe. Det er det Nøstetangenglas han fik af sin far den dag han fik sit svendebrev. Men der var nu så meget andet godt. Adskillige frimurerglas med og uden ombøjjet fod, en rosenmalet karaffel med tilhørende snapseglass, diverse glas med blomsterslibning og et porterglas med perlebort fra Aalborg. Herfra stammer sikkert også et meget skønt sukkerfad i ravfarvet med klippet kant. Der var nogle fine rømerglas i ædelgrønt og nogle ætsede erindringsglas fra Kastrup med inskription, som vi fik at vide var meget brugt af købmænd som gaver til gode kunder. Andre glas og krus havde også inskriptioner som f.eks. et Lindstrøm-krus, som en Ingeborg Kristensen havde fået til sin 40 års fødselsdag i 1885.

Blandt de udenlandske ting skal nævnes en norsk lommeflaske i klart glas med opale striber, et grønt sukkerfad ligeledes norsk, et blåt tysk krus med emaljemaling og devise, et tysk barokglas og et par dekorerede engelske sukker-fløde-sæt.

Der var også mere kuriøse ting som en lampe i rødt glas, som menes brugt i et fotoværksted, en brevpresse med navnet Grete i kobbertråd og en allerkæreste lillebitte slebet karaffel med hank. Til børn eller til eddike? Hjemme fra moderens køkkenskab stammer en smuk kande i en meget intens blåviolet farve, som hører til blandt Villys kæreste ejendele.

Det var en rigtig udbytterig aften, hvor Villy på sin friske og uhøjtidelige facon fortalte om sin jagt på glas, bl.a. om dengang han med megen møj kravlede op i en container på en genbrugsplads for at få fat på en møgbeskidt lommeflaske. En stor tak til Villy! Og på spørgsmålet om, hvad han var mest bange for svarede han: Ildebrand!

IK

Enhver er salig i sin tro.

I *Glasnyt* nr. 48 havde Torben Errboe og Niels Andersen i artiklen "Troen kan åbenbart flytte bjerge" en del kommentarer til mine artikler i *Glasnyt* nr. 47. I de artikler har jeg fremført nogle iagttagelser, teorier og meninger, som åbenbart ikke passer alle, men det var vel, hvad man kunne forvente under de her omstændigheder. Hvorvidt deres overskrift er en karakteristik af deres eller min tro, tror jeg vi skal overlade til *Glasnyt*'s læsere at afgøre.

Da de af TE og NA fremsatte kommentarer ikke er fuldt dækkende for den problematik, jeg fremførte i mine artikler, men desværre er ret ensidige, og da der i artiklen tillige stilles spørgsmål, har jeg nogle kommentarer, som jeg må fremføre.

Hvorvidt det er en akademisk diskussion, som har lagt beslag på for meget spaltepads (side 13, 2. afsnit), og som formentlig kun har interesse for et fåtal af medlemmerne skal jeg lade være usagt, men faktisk synes jeg, at det er en noget mærkelig udtalelse, og det med at "*en mere vidtgående diskussion fremover måske snarest bør foregå internt og ikke i Glasnyt regi*" kan jeg ikke forstå. Det var dog en højst mærkværdig ide at få, for det er netop Selskabets formål at debattere glashistoriske emner, som der selvfølgelig kommer mere fokus på, når man har været ude i det offentlige rum med kontroversielle udtalelser og konklusioner. Jeg synes ærlig talt, at TE (og NA) med ovennævnte udtalelser nedgør selskabets medlemmer, dog vil jeg tilføje som respons, at selvom der kun er et medlem, der synes, at det jeg skriver, er relevant, så er jeg tilfreds, men jeg tror, der er flere. Jeg ville ønske, da jeg var ung og uerfaren, at der var et *Glasnyt*, hvor mere erfarne kunne fremkomme med observationer og teorier, samt stille spørgsmål til det, der kom fra dem på bjerget, så alle – nye og "gamle" glasinteresserede fik et mere objektivt syn på tingenes tilstand. Man troede på alt, hvad de lærde skrev, og der gik faktisk en hel del år, før man fandt ud af, at en stor del af det skrevne var teorier og udtryk for deres holdninger dvs. postulater, hvilket ofte blev fortiet.

Derfor synes jeg, at det er vigtigt, at der findes et organ, hvor glasinteresserede kan fremkomme med observationer og teorier om glas. Den evt. efterfølgende dialog skulle helst af alle blive opfattet som et opløftende element, for det er vel altid i den gode sags tjeneste, glasfolk fremkommer med ytringer, som hen ad vejen kan være med til at skabe en større forståelse og viden om dansk glas.

Mht. spaltepads, så er jeg blevet bedt om, af *Glasnyts* redaktion, at bruge bogstavstørrelse 14, og en skrifttype der er læsevenlig. Jeg skriver derfor i "Calibri

(Brødtekst)”, hvilket desværre kræver mere plads i forhold til dine/jeres indlæg, og da jeg helst vil dokumentere mine udtalelser og konklusioner, hvilket også kræver en del spalteplads til billeder, så bliver artiklen af og til lidt stor, men spaltepladsen burde ikke være noget problem, for *Glasnyts* redaktion har hele tiden efterspurgt indlæg, der stod for forfatterens egen regning, og da bladet ofte kun har bestået af max. 20 sider, hvoraf langt det meste var referater og billeder, så er det vel ikke så ringe endda med lidt anderledes læsestof, hvis det er relevant, men jeg ved da godt, at nogle hellere vil kigge billeder end læse, men der skal jo helst være noget for alle. Mht. dit (jeres)hjertesuk til allersidst (side 16, sidste afsnit), så er jeg fuldkommen klar over, hvem der har skrevet om hvad i bogen, der faktisk hedder ”Dekorerede danske glas” og ikke ”Dekorerede danske glas og karafler”, som TE skriver i *Glasnyt* nr. 48, side 25, 1.linie, men da det for mig er indlysende, at det er TE, der har skrevet alle de nævnte kommentarer på mine artikler, selvfølgelig med NA accept, skriver jeg selvfølgelig i min replik TE og ikke NA, selvom det er sidstnævnte, der har skrevet de omtalte afsnit i bogen.

Men uanset hvem der har skrevet indlægget, så fortsætter vedkommende med at fremføre forskellige teorier i sin argumentation (se side 15, sidste afsnit), og det er ikke relevant på det plan, vi befinder os nu, her tæller kun fakta.

I bogen ”Dekorerede danske glas” skriver man, at: *Produktionen af de bemalede glas (med rosenmaling) formentlig er startet (på Conradsminde) nogenlunde samtidig med, at Holmegaard optog produktionen af disse varer, det vil sige kort før 1850.* Forinden har NA, som har skrevet postulatet, omtalt, at der dog først nævnes glasmalere i 1854 i de indberetninger fra Nørlund godskontor til de centrale myndigheder, som er indsendt i perioden 1836-1855.

I sin kommentar dvs. argumentation i *Glasnyt* nr. 48 (side 14) nævner TE (og NA) nu, at der i disse indberetninger fra Nørlund gods til de centrale myndigheder er indberettet, at glasværket i 1854 beskæftigede 3 glasmalere og 4 slibere, men TE (og NA) nævner ikke, hvilket er lidt uforståeligt, at Torben Witt vedr. arbejdsstaben ved folketællingen 1855 (1.februar1855) mener (se ”Et par prislistes for nordjyske glas” Hikuin2 1975), at 2 af de 3 glassliberlærlinge, der her er nævnt, må være 2 af de omtalte glasmalere fra indberetningerne, så man kan med rette sætte et stort spørgsmålstejn ved deres produktivitet og faglige dygtighed. Hvis ovennævnte konklusion er rigtig, så havde værket reelt en voksen glasmaler og tilsyneladende i ret kort tid, for vedkommende, Heinrich Tönnies rejser allerede i maj 1855 til

Aalborg, hvor han skifter erhverv og bliver, i hvert fald i eftertiden, en kendt fotograf.

Da TE (og NA) fortsætter med teorier, så vil jeg også gøre det. De skriver (side 14, 4. afsnit): *"Der kendes ingen indberetninger fra 1853, så det kan ikke udelukkes, at der har været ansat malere også dette år"*.

Hvis vi forholder os til ovennævnte fakta, så er det teoretisk muligt, at 2 af de 3 glasmalere kun har virket som malere i kort tid, for hvis man tager i betragtning, at de måske kun har været der i en begrænset tid af kalenderåret 1854, jeg formoder, at indberetningerne er pr. 31. december, så kan perioden med 3 glasmalere indskrænkes til godt 1 måned, da de 3 glasmalere i teorien måske kun har virket fra december 1854 til 1. februar 1855. Da Heinrich Tönnies, der er den eneste glasmaler, der er nævnt i folketællingen 1855 (1. februar) forlader Conradsminde allerede 1. maj 1855, så smuldre "bevist" for den omfattende emaljeproduktion, som NA og TE omtaler, men som vi faktisk ikke ved ret meget om.

Da der som tidligere nævnt først er nævnt glasmalere i 1854, så synes jeg, at det er lige lovlig flot at postulere, at Conradsmindes rosenmalede produktion, hvis de da ellers har haft en, må være startet kort før 1850, da det jo klart er i modstrid med de skriftlige beviser. Jeg deler ikke TE og NA's optimistiske holdning til problematikken, men nøjes med at konstatere, at Conradsminde har haft en emaljeproduktion fra ca. 1854, hvis omfang og art vi ikke kender.

I artiklen er TE og NA noget forundret over min skepsis mht. en rosenmalet produktion på Conradsminde (side 14, 3. afsnit), men det behøver de ikke at være, for allerede i 1975 fremsatte Torben Witt den samme påstand, dog med modsat fortegn, idet han udlagde det på den måde, at fordi der kun er nævnt en emaljemalet (rosenmalet)produktion i "Aalborg og Mylenbergs kat. 1859" og ikke i Conradsmindes katalog, så kan man ikke drage negative konklusioner, hvilket skal forstås på den måde:

I 1975 havde man ikke, efter Torben Witts mening, nogen konkret viden om en rosenmalet produktion på Conradsminde, for der fandtes intet sikkert materiale om den konklusion, så konklusionen var i virkeligheden et postulat. Hvorvidt postulatet på sigt fortsat er og forbliver et postulat, det er et åbent spørgsmål, som fremtiden forhåbentlig vil bekræfte eller afkræfte.

Jeg synes også, at jeg kan stå ved mine udtalelser om glasmalere, for der findes faktisk nogle nordjyske karafler, hvis malekvalitet er af en sådan beskaffenhed, at de

burde have været kasseret i datiden, men de er måske solgt som sekundavarer, og i dag er vi glade for alt - også det meget primitive, for nu kommer sjældenhed ind i billedet, men enhver ved, at øvelse gør mester, det siger et ordsprog i hvert fald, men der er da ingen tvivl om, at nogle mennesker har mere flair for det end andre, og derfor hurtigt tilegner sig de fornødne faglige kompetencer.

Mht. kvaliteten i Holmegaards malede glasvarer, så må man huske på, at selvom de fleste af tegningerne i HG katalog 1853 sikkert er lavet over en ret kort periode - hvornår ved vi ikke, de fleste er nok lavet først og andre sidst i perioden 1853 – 1870, så de Holmegaard-glasvarer, der er særlig smukt udførte, er sikkert fremstillet sidst i perioden, men der er da ingen tvivl om, at Holmegaards emaljemalede generelt er en tak bedre udført end de nordjyske, men de noget komplicerede tøndeformede krus, som er vist i kat.1853 (formbogen), med devise og rosenranke har de ikke villet binde an med, for de eksisterer ikke.

Hvis vi skal holde os til det, vi ved, så har den emaljemalede produktion på Conradsminde, som måske omfatter rosen- og blomstermaling, strakt sig over maksimalt en periode på knap 3 ½ år, hvis vi medregner hele året 1854, samt medregner hele perioden indtil april 1857, hvor værket lukker. Her må man dog huske på, at vi ikke har nogen sikker viden om glasmalere på Conradsminde efter 1. maj 1855, hvor Heinrich Tönnies forlader glasværket, så teoretisk stoppede den emaljemalede produktion på Conradsminde allerede i 1855.

Mht. til mit udtryk "ikke fyldestgørende" (side 14, 1. afsnit) om folketællingen for Mylenberg 1855, hvilket TE (og NA) betegner som en nedvurdering af folketællinger og lidt uforståelig, da de efter deres mening næsten altid er 100 % pålidelige, men TE og NA glemmer, at Torben Witt i hæftet "Et par prislistes for nordjyske glas" Hikuin2 1975 (side 20) fortæller på sin egen nøgterne måde, at oplysningerne i folketællingen for Mylenberg 1855 ikke er optimale, og må derfor, efter min mening, betegnes som "ikke fyldestgørende".

TE (og NA) har også en kommentar (side 14, sidste afsnit) til min konklusion i artiklen: *Efterlysning gav resultat*, hvilket TE er meget velkommen til, men artiklen har - i princippet - ingen relation til "*Dekorerede danske glas*", men mere til min artikel i *Glasnyt* nr. 45: *Riflede øl/vandglas og hankeglas med formfejl*.

Deres (TE og NA`s) "konklusion" på artiklen "*Efterlysning gav resultat*" virker, for at bruge et af TE`s egne udtryk, meget fordømmende, når de skriver: ***Men det er der ikke noget nyt i.***

Den udtalelse forbavser mig lidt og viser, at TE og NA ikke har forstået "budskabet". Artiklens indhold gik primært på, at hankekrus med blomstermaling (uden den nordjyske rose) og krus med rosenmaling (med den nordjyske rose) er "tæt forbundne". I den forbindelse er skjoldets form og farve for så vidt uden større betydning, men det er skrifttypen i devisen ikke, for den underbygger konklusionen, som jo i realiteten er et postulat, derfor tager jeg også et forbehold med udtalelsen: *"vha. af de skriftlige arkivalier – foreløbig fastslå, at den første rosenmalede emaljeproduktion i Nordjylland formentlig fandt sted på Mylenberg Glasværk"*. Den "tætte forbindelse" mellem de 2 hankekrustyper fremgår på ingen måde af "Dekorerede danske glas", for NA nævner overhovedet ikke i teksten, at der findes de 2 typer emaljedekorerede hankekrus, men kun at 2 hankekrus har flere riller end 4 andre krus, der er lidt grovere malet, og at sidstnævnte krus i modsætning til førstnævnte, som har en dekoration af fligede roser, har en dekoration, hvor roserne ikke er de karakteristiske fligede, samt at en del af krusene har den meget omtalte formfejl. Der er dog vist et krus på side 178 nederst med gult skjold og devisetekst "Venskab", som er blomstertypen (uden den fligede rose).

Men når TE nu nævner bogen og fremfører en så fordømmende konklusion vedr. mine betragtninger, så vil jeg da lige tilføje, at jeg godt kunne ønske mig en lidt bedre formulering af et afsnit i bogen, det er netop afsnittet om de emaljemalede krus. Der er især en sætning i bogen, jeg ikke forstår. NA skriver i "Dekorerede danske glas" side 178: *Fire andre krus har skjoldformede gule devisefelter med indramning bestående af blå prikker, teksterne er "Kjærlighed", "Venskab" og "Vær lykkelig" (se side 184). I forhold til de to andre glas virker disse grovere malet og roserne er ikke de karakteristiske fligede roser.*

Jeg må sige, at sidstnævnte sætning umiddelbart var lidt uforståelig for mig, for billedet side 184 viser netop et krus med fligede roser. Jeg vil derfor gerne udbede om en redegørelse/omformulering, for selv om jeg har dannet min egen konklusion på, hvad der var meningen med ovennævnte sætning, så behøver den ikke at være rigtig, og jeg er helt sikker på, at sætningen for mange er noget kryptisk.

TE skriver ligeledes (side 15, 1.afsnit), at: *Vi kan desværre ikke forstå hans argumentation.*

Jeg vil derfor prøve at tydeliggøre min forbeholdne udtalelse, for selvom jeg er af den mening, at langt størstedelen af de rosenmalede glas er fremstillet på Mylenberg, det fortæller *de skriftlige arkivalier: "Mylenberg og Aalborgs priskurant 1859"*, som er den viden vi har i dag med al tydelighed, men det ville da være rart, hvis der dukkede noget mere materiale op. Det er derfor jeg skriver: *at den første rosenmalede emaljeproduktion i Nordjylland formentlig fandt sted på Mylenberg glasværk*. Dette postulat rummer et forbehold, for man kan selvfølgelig ikke afvise, at der måske/muligvis/sandsynligvis - alt efter temperament, har fundet en rosenmalet produktion sted på Conradsminde, men vi har på nuværende tidspunkt ikke nogen viden om det.

Noget andet er, at når jeg skriver: *med den viden vi har i dag*, så skal det også forstås på den måde, at indtil 1973 skønnede (gættede) man meget, hvilket Torben Witt også er inde på i "Et par prislister for nordjyske glas", men det skyldes især, at man indtil det tidspunkt ikke havde noget materiale (prislister og kataloger) om de formentlig emaljemalede (blomster- og rosenmalede) nordjyske glas, som man af og til stødte på i Nordjylland og resten af landet.

Så da man i 1973 fandt "*Mylenberg og Aalborgs priskurant 1859*", gik der pludselig et regnskab op, for præcis de glastyper, som af glaskyndige blev betegnet som nordjyske, blev averteret i priskuranten – det var dog et mærkeligt sammenfald.

Mht. Mylenbergs rosenmalede produktion, hvis vareudbud vi kender fra "*Mylenberg og Aalborgs priskurant 1859*", så kan produktionsperioden være mindst 4½ år, måske en da betydelig mere. Så for mig er der ingen tvivl om, at størstedelen af de rosenmalede nordjyske glas er udført på Mylenberg, men jeg udelukker på ingen måde, at Conradsminde har haft en produktion af rosenmalet glas, men vi har desværre ingen viden om det, og hvis de har fremstillet rosenmalede glas, så må deres andel af de rosenmalede glas være mere begrænset i forhold til Mylenberg, da begge værkers årsproduktion af det såkaldte hvidtglas var af ca. samme størrelse.

Det er paradoksalt, at TE skriver vedr. Holmegaards priskurant 1853 (side 15, 3. afsnit) om mine betragtninger: *men at komme til den slutning, at de i priskuranten viste glas måske ikke er produceret ved priskurantens udgivelse er rent gætterier*. TE udtalelse er en meget dårlig omformulering af det jeg skrev, og ikke i overensstemmelse med artiklens indhold, men selvom jeg havde skrevet det, så er det helt i overensstemmelse med TE's tankegang, for han skriver om glasvarerne i

"Mylenberg og Aalborgs priskurant 1859" (side 14, 2. afsnit): *Vi må antage at i alt fald en del af de her beskrevne emaljemalede glas må være produceret.*

Det er vist det, man kalder for manipulation, for TE er med ovennævnte udtalelse helt ude af trit med det, han selv skriver (side 14, 5. afsnit): *JR har naturligvis ret til at fortolke og sortere i disse oplysninger, men vi er af den opfattelse, at JR formålsfortolker de tilgængelige informationer – at argumenterne afvejes og tilpasses til en forudbestemt konklusion. Det er slående, at JR på side 10 øverst godt kan bruge de "ikke fyldestgørende" folketællinger i sin argumentation. Vi er af den klare opfattelse, at kildematerialet skal fortolkes uden skelen til formålet.*

De sidste par afsnit viser, efter min mening, at TE (og NA) i høj grad formålsfortolker de tilgængelige kilder, men siger noget andet, men det kan ikke være anderledes, for ofte starter man med et standpunkt, efter at have sat sig ind i problematikken, som man så efterfølgende i en diskussion argumentere for. Så det er for så vidt rigtig nok, at jeg har forudbestemt konklusion, men det er naturlig konsekvens af nogle af de input, jeg har fået gennem mine snart 35 år i Glashistorisk Selskab, Aalborg.

TE og NA har også bedt om en redegørelse for, hvad jeg forstår ved begrebet "ringbevis", som de mener, jeg har brugt forkert om en konklusion i "Dekorerede danske glas", hvilket - i den sammenhæng - i deres ører lyder ringeagtende.

Redegørelse. Efter min opfattelse er alle glas, som ikke har en traditionel - eller dokumenteret oprindelse, men som henføres til et bestemt glasværk gennem flere led (objekter) - også betegnet ringe, heraf betegnelsen "ringbevis" - et postulat, for troværdigheden dvs. "bevisbyrden" for de enkelte led (ringe) i et sådant ringbevis kan være mere eller mindre gode. Hvis ringbeviset er optimalt regnes tilskrivningen for en relativ sikker tilskrivning, men kan ikke bevises - er ringbeviset derimod ikke særlig overbevisende, så kan henføringen være en illusion, men det kan tit være svært at bevise, heraf udtrykket: at ringbeviset har en illusionsskabende karakter.

I det aktuelle tilfælde skal NA og TE bevise 3 led: At den traditionsbestemte lejlighedslebbe karaffel med den specielle prop virkelig er fra Odense Glasværk, at denne specielle karaffeltype kun er fremstillet på Odense Glasværk, samt at det kun er slibere på Odense Glasværk, der har slebet egeløv på den karaffeltype. Det tror jeg næppe de kan bevise, så reelt er deres henføring/tilskrivning til Odense Glasværk et postulat, som måske med tiden kan vise sig at være en illusion.

Så det jeg skrev i Glasnyt nr. 47 om egeløvet fra Odense, som TE (og NA) har citeret i et afsnit af Glasnyt nr. 48 med efterfølgende kommentar - i fed skrift, mener jeg

fortsat er korrekt: "At NA ad ringbevisets traditionelle vej har kunnet bestemme typen, som man nu ved at Fyns Glasværk også har fremstillet". Det er i vore ører en ringeagtende udtalelse. Et ringbevis kan nemlig ikke bevise noget. I et ringbevis er det grundlæggende udsagn ikke tilstrækkelig dokumenteret. I bevisførelsens videre argumentation vil selv dokumenterede beviser, der bygger videre på første udsagn, derfor ikke føre til en acceptabel, veldokumenteret konklusion. Bevisførelsen vil gå i ring. Den opnåede konklusion vil derfor kun skabe en illusion om sandhed og får i stedet karakter af postulat. Bruger vi Witts definition, må vi indrømme, at vi synes JR bruger ringbeviset flere gange i sine indlæg".

Hvad TE (og NA) mener med den sidste understregte kommentar, tror jeg de må uddybe nærmere, men hvis de mener, at mine konklusioner, vedr. de af mig beskrevne glas i mine artikler, er postulater, så kan jeg kun give dem ret, for hvis vi holder os til den grundlæggende definition, så er alt glas, som ikke har en dokumenteret oprindelse, men som på baggrund af et ringbevis er tilskrevet et bestemt glasværk, et postulat, og det gælder jo nogle af de glas, jeg har skrevet om i Glasnyt, og det gælder i øvrigt også hovedparten af de beskrevne glastyper i bogen "Dekorerede danske glas", som i øvrigt indeholder nogle andre problematiske informationer og konklusioner, som jeg, som glashistorisk interesseret person, må reagere på, hvilket vil ske hen ad vejen - i det tempo, som Glasnyt formår.

Det er da rigtig, at Torben Witt udtalte om begrebet "ringbevis": at det havde en illusionsskabende karakter, men udtrykket "ringbevis" anvendes ikke kun i negativ betydning, "ringbeviset" har en både positiv og negativ side, som det fremgår af min redegørelse omsat i praksis (eksempel). Udtrykket bruges, så vidt jeg ved, en del i museums kredse, og uden "ringbeviset" vil det ikke være muligt at lave tilskrivninger, som der findes masser af indenfor maleri, kunsthåndværk mm.

Jeg beklager, at denne redegørelse har optaget lidt for meget spalteplads, men jeg ville være sikker på, at alle har forstået, hvad jeg mener, og så vil jeg tilføje, at noget mere end antyder, at min konklusion om, at folketællingen for Mylenberg 1855 er ufyldstgørende, holder stik (læs på vores hjemmeside artiklen: Nyt om nordjyske glasslibere).

Til sidst vil jeg sige, at vi skal huske på, at vi er glade amatører og derfor har ret til at tage fejl, for ingen er ufejlbarlig - heller ikke eksperter.

Jørgen Frank Rønne d. 14.10.2010 / e-mail: jronnest@hotmail.com

Madrid 2011

Vi var et par stykker, der var med glasvennerne i Ebeltoft på en tur til Spanien her i foråret. Madrid er en smuk by, og den rummer enestående kunstschatte, så den er bestemt et besøg værd. Vi var på et par af museerne, og vi så også flotte ting i moderne kunstglas.

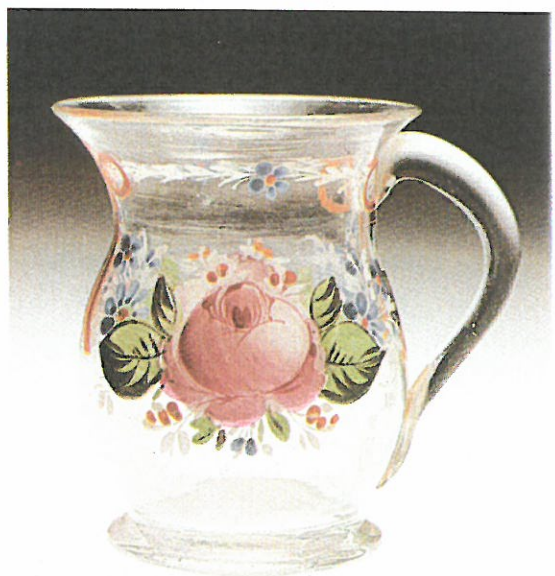
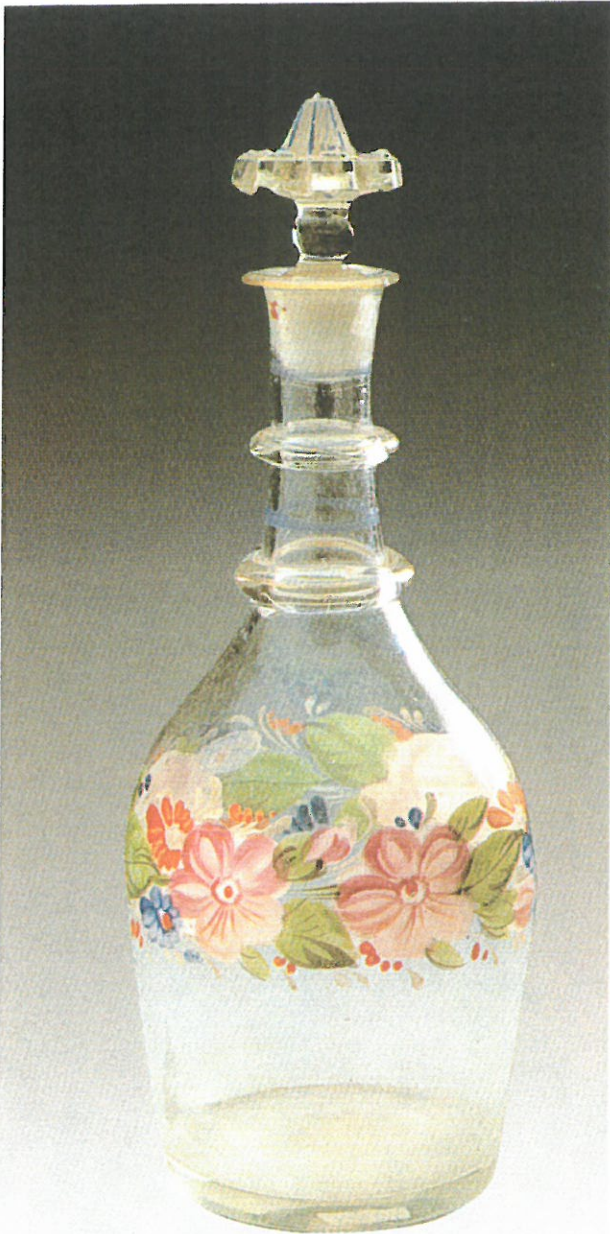
Men den helt store oplevelse var en heldagstur til det gamle kongelige glasværk **La Granja de san Ildefonso**, der nu er indrettet som museum og rummer store samlinger af maskiner, værktøj, forme og ikke mindst glas fra et par århundreders produktion. Der er utrolige mængder af fine luksusvarer med fornemme dekorationer: slebne, graverede, guldbelagte og malede. Det som slår én er, hvor international glaskunsten altid har været. Glasmagerne, sliberne og malerne var et meget omvandrende folkefærd, lærte af hinanden og drog videre for at lære fra sig.

Et rigtig godt eksempel er rosenmalingen, hvilket de medfølgende billeder viser. Det var den helt stor dille i 1800-tallet, og der blev malet roser overalt fra Spanien over Mellemeuropa til Skandinavien, og de ser forbløffende ens ud. De små forskelle der kan være, skyldes snarere den enkelte glasmalers individuelle hånd end et særpræg ved det glasværk han tilfældigvis arbejdede ved på det pågældende tidspunkt.

Når vi så sidder og fedter med at diskutere, om et bestemt glas er fra Mylenberg eller Conradsminde eller Holmegaard, fordi en vis rose har et blad, der vender på en bestemt måde, kan det da godt være, at det i virkeligheden er spansk eller sydtysk. Skal man endelig sige noget, er de spanske ting måske generelt lidt mere overpyntede end de danske.

IK

Om klatretråde, ringbeviser, postulater mm.

Afsluttende kommentarer.

Af Niels Andersen og Torben Errboe

Først en rettelse. I Glasnyt nr. 47 kommenterede vi Jørgen F. Rønnests meget spændende vinglas med en for os ukendt vinløvsfrise – med stor sandsynligvis fra Holmegaard. Ud fra nogle fotos benævnte vi klatretrådene som modsatløbende, men overså, at JR faktisk i teksten har beskrevet det korrekte forløb. Vi beklager, at vi var lidt for hurtige med vores sjuskefejl, som afstedkom en længere kommentar fra JR.

Vi har i en tidligere kommentar til JR foreslået, at vi skulle fortsætte vores lange menings-udvekslinger internt, da det nok havde en begrænset interesse for læserne af Glasnyt. Vi har efterfølgende i forårsmånederne 2011 haft lange og intense diskussioner via mail. Det har drejet sig om emaljemalede glas fra Conradsminde og/eller Mylenberg, om begreber som ringbeviser og postulater og senest om egeløv og Odense Glasværk. JR fremfører bl.a., at der er flere postulater i vores bog om dekorationer. Det mener vi ikke er korrekt. Som vi ser det, er der hverken tale om beviser, ringbeviser eller postulater, men om teorier, som vi efter bedste evne forsøger at underbygge og belyse. Bogen om dekorationer er fyldt med forbehold og reservationer, og det vil bogen om lommelærker også være.

Vi må konstatere, at JR og vi ser forskelligt på disse emner og begreber, og da diskussionen synes vanskelig at få afsluttet, har vi valgt at trække os, indtil der dukker andre diskussionsemner op. Også fordi vi mener, at Glasnyt med en halvårlig trykning ikke er specielt velegnet til langtrukne meningsudvekslinger, som derfor kan vare i årevis.

Ud over et mindre afsnit om ringbevis, har vi ikke kendskab til Jørgens kommentar i dette nummer.

Juni 2011

De danske absinthglas

Jeg sider med et lille projekt, hvor jeg forsøger at identificere de forskellige danske absintglas, der blev produceret af henholdsvis Fyens, Holmegaard og Kastrup. Hvis i kender nogen der tidligere har set på glassene, eller kunne vide mere om dem hører jeg meget gerne om det.

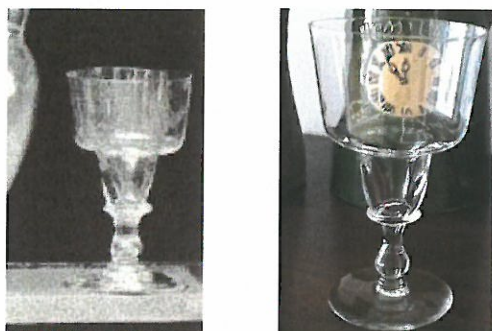
MVH

Carsten Jørgensen, Tåsingegade 29, 2100 København Ø

Telefon: 51516404 E-mail: jorgensen.carsten@gmail.com

Fyens Glasværk:

Glasset optræder i Fyens katalog fra **1890**, uden skål til sukker og is-terninger (kendt som en 'brouilleur' i Frankrig):

Glasset til højre er ekstremt tyndt (143 gram), målesækken er spids i bunden.

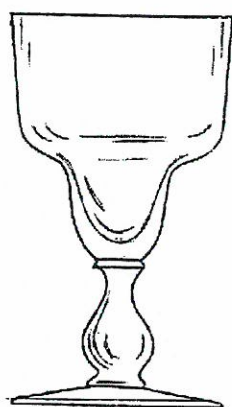
Holmegaard Glasværk:

Er i Holmegaards katalog fra **1900** sammen med "brouilleur -skålen" til is. Meget cylindrisk kumme og næsten ingen "krave" under målesækken.:

I Holmegaard priskuranter fra **1915** og **1920** kaldes glasset "Absintglas à Porta" (À Porta på Kongens Nytorv er en af de ældste restauranter/cafeer i København - www.cafeaporta.dk).

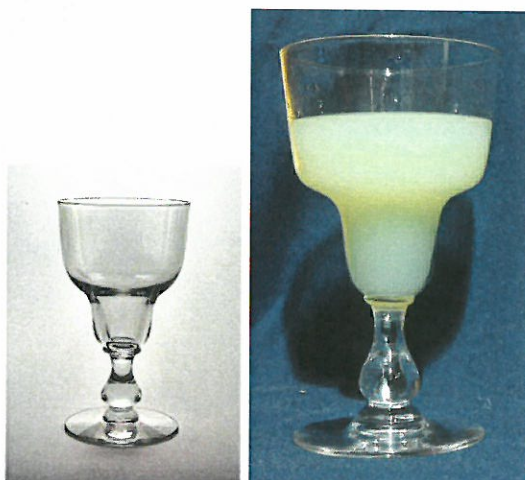
Fra 1923 udgår skålen.

Nr. 52

© www.Hardernet.dk

14,8 cm
15,2

Holmegaard Glasværk katalog 1938-1941

Dateret "1940", 15 cm – nr.52

http://www.hardernet.dk/HG_DB/DB_stemware/Holmegaard_Glasvaerk_glasservice_1825-.htm

Bunden af målesækken buer nedad som på illustrationen fra Hardernet (Kastrup buer opad).

Glasset findes endnu i Holmegaards 1950 katalog. (Det har jeg ikke set)

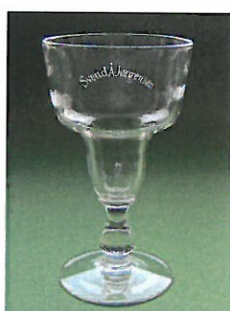
Kastrup Glasværk:

Absinthglasset blev udbudt af Kastrup i 1910 kataloget (nr.121):

ABSINTHGLAS

121

(14,9 cm)

og i 1934 kataloget (nr.121), begge uden skål.

Begge glas med ikke helt tøndeformet kumme. Bunden af målesækken buer opad.

Absinthglas.

121

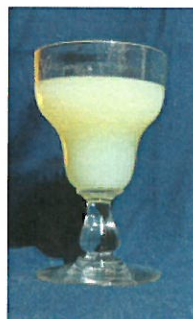

14,7 cm

Holmegaards prøvesamling

Det kendte absinthglass findes også i prøvesamlingen med facetteret kumme og skål.

I Holmegaards prøvesamling findes flere forskellige absinthglas, glasset til venstre er 13,5 cm og det til højre er 14,5 cm.

15 cm

Et tredje absinthglas fra Holmegaards prøvesamling er vist i "Danske Glas 1825-1925". Glasset var med i 1900 kataloget som nr.145 og udgik allerede igen omkring 1910.

Fig. 178

Skift og få alle fordelene...

**Lønkredit til under 7%*
og GRATIS MasterCard**

* Pr. 01.04.2017

HIMMERLAND
SPAREKASSEN
- lidt mere nærværende

Støvring • Hobrovej 91 • Tlf. 9837 3833 • himmerland.dk